

Věc: Změna části čtyřicáté páté zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, která je účinná ode dne 1.1.2021

Ke znění zákona platnému ode dne: 16. 10. 2007

Ke znění zákona účinnému ode dne: 1. 1. 2021

Doplňuje/mění předchozí zveřejněná stanoviska: žádné

Zpracoval: Bc. Salačova

Dne: 8. 4. 2021

Dne 7.4.2021 obdrželo Generální ředitelství cel dotaz, týkající se zdanění bioplynu vznikajícího z biomasy v bioplynové stanici, v souvislosti se zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část čtyřicátá pátá, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDzP“).

Bioplynové stanice slouží k výrobě metanu. Jeho výroba v bioplynových stanicích je způsob, jak využít proces fermentace rostlinných a některých živočišných zbytků, který by probíhal v přírodě bez využití. Jako hlavní vstupní surovina pro výrobu bioplynu slouží cíleně pěstovaná biomasa (siláž, senáž), hovězí a vepřová kejda, dále různé produkty zemědělské i nezemědělské činnosti (odpady po čištění obilí, cukrovarnické řízky, syrovátka, výpalky). Všechny suroviny jsou postupně dávkovány do fermentorů, kde se pravidelně míchají a zahřívají a vytváří se tak bioplyn, který obsahuje cca 55 % metanu. Bioplyn se spaluje v kogenerační jednotce, což je motor uzpůsobený na spalování plynu, který pohání elektrický generátor. Vyrobena elektrina se využívá pro provoz bioplynové jednotky a větší část se (ve většině případů) dodává do distribuční sítě. Při výrobě elektriny produkují motory také teplo, které se využívá především na ohřev fermentorů. Provozem kogenerační jednotky je k dispozici přibližně stejně velký elektrický a tepelný výkon. Po odečtení vlastní spotřeby tepla na bioplynové stanici ve výši cca 25 % z výroby, zůstává dostatečně velký potenciál pro jeho využití jak ve formě spalin, tak i ve formě teplé odpadní vody z chlazení motorů. Součástí kogenerační jednotky je i nutná úprava bioplynu (jeho vysušení a filtrace s aktivním uhlím pro zachycení zejména sirovodíku). Tepelné energie vznikají při kogeneraci jako druhotný produkt.

Bioplynové stanice vyrábí elektřinu spalováním bioplynu v bioplynových stanicích. Z výše uvedeného vyplývá, že proces fermentace probíhá samovolně, výrobním produktem bioplynu je biomasa, proto výrobci bioplynu nevzniká povinnost být držitelem povolení pro výrobu bioplynu. Ačkoli jsou bioplynové stanice, které jsou držitelem licence Energetického regulačního úřadu na výrobu elektriny v provozovně bioplynové stanice, považovány za výrobní elektriny (výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu č. 1/2013, ze dne 3.4.2013), s bioplynem nakládají, proto se musí řídit § 5 ZDzP.

Zákonem č. 382/2015 je od 1.1.2021 zrušeno ustanovení § 8 odst. 7 ZDzP, kterým byl osvobozen bioplyn určený k použití, nabízený k prodeji nebo použitý pro pohon motorů uvedený pod kódem nomenklatury 2711 29.

Od 1.1.2021 je předmětem daně bioplyn:

- dle § 4 písm. a) ZDzP určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro pohon motorů nebo pro jiné účely, s výjimkou plynu uvedeného v § 4 písm. b) a c) ZDzP. Sazba daně podle § 6 odst. 2 písm. a) ZDzP je ve výši 264,80 Kč/MWh spalného tepla.
- dle § 4 písm. b) ZDzP určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro výrobu tepla bez ohledu na způsob spotřeby tepla. Bioplyn k výrobě tepla podléhá sazbě daně ve výši 30,60 Kč/MWh spalného tepla. Za výrobu tepla je nutné považovat rovněž spálení bioplynu při tzv. „havarijním pálení“, kdy teplo vzniklé spálením uniká do ovzduší, aniž by bylo dále jakkoliv využito. V tomto případě platí pro zdanění bioplynu rovněž sazba daně 30,60 Kč/ MWh spalného tepla.
- dle § 4 písm. c) ZDzP určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro 1. pro stacionární motory,
 2. v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích, nebo
 3. pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích.Sazba daně podle § 6 odst. 2 písm. h) ZDzP je ve výši 30,60 Kč/MWh spalného tepla.

Pokud je bioplyn použit pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla (dále jen „KVET“) v generátorech s minimální stanovenou účinností podle zvláštního právního předpisu a pokud je teplo z KVET dodáváno domácnostem (tedy alespoň dvěma), je bioplyn dle § 8 odst. 1 písm. c) ZDzP osvobozen od daně při kumulativním splnění uvedených podmínek.

Pokud nelze uplatnit osvobození bioplynu dle § 8 odst. 1 písm. c) ZDzP, neboť například teplo není dodáváno domácnostem, lze bioplyn použitý pro výrobu elektřiny v KVET osvobodit od daně dle § 8 odst. 1 písm. b) ZDzP. V tomto případě bude osvobozena pouze část bioplynu, která byla použita k výrobě elektřiny v KVET (tedy z poměrové části spotřebovaného bioplynu). Část bioplynu, která připadá na výrobu tepla není osvobozena a je tedy nezbytné tuto část zdanit, tj. podat daňové přiznání a daň zaplatit.